

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1224

гр. Бургас, 27.09.2021 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, I ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ в
закрито заседание на двадесет и седми септември, през две хиляди двадесет и
първа година в следния състав:

Председател: Мариана Г. Карастанчева

Членове: Пламена К. Георгиева
Върбанова
Кристиян Ант. Попов

като разглежда докладваното от Пламена К. Георгиева Върбанова Въззивно
частно гражданско дело № 20212100501617 по описа за 2021 година

Производството е с правно основание чл.274, ал.1, т.2 ГПК. Образувано е по повод въззивна частна жалба с вх.№1935/21.07.2021г., подадена от Д.З.З., ЕГН *****, чрез адв. Даниела Зарева - БАК, със съдебен адрес :гр.Бургас, ул.,,Любен Каравелов“№5 ,вх.В, ет.1, против Определение№240 от 08.07.2021г., постановено по гр.д.№ 463/2021г. по описа на РС-Айтос. Със същото определение първоинстанционният съд е прекратил като недопустимо производството, образувано по искова молба на З. срещу ответника Община-Айтос с искане за приемане за установено, че З. не е собственик на конкретно посочен в исковата молба лек автомобил от 2009г., за който автомобил му е бил начислен данък от ответната Община.

В частната жалба се твърди неправилност и незаконосъобразност на обжалвания първоинстанционен съдебен акт;изразява се несъгласие с изводите на съда за липса на правен интерес от предявяване на отрицателен установителен иск. Сочи, че в конкретния случай не се касаело за спор относно титуляра на правото на собственост, както неправилно приел районният съд, а относно вещно право върху движима вещ; в подкрепа на което свое твърдение цитира ТР№8/2013 по тълк.дело №8/2012г. на ОСГТК на ВКС. Навежда доводи, че възникването на публични задължения се обуславяло от наличието на определено право, което в случая ищецът-частен жалбоподател оспорвал с предявения отрицателен установителен иск , в която връзка развива съображения за наличието на правен интерес от предявяване на иск за установяване по отношение Община-Айтос, че ищецът не е собственик на МПС , рег.№А3336 ВА .Иска се отмяна на постановеното определение и връщане на делото за продължаване на съдопроизводствените действия.

Ответната Община- Айтос , в писмен отговор оспорва частната жалба, намира същата за неоснователна, като заявява доводи и становища в подкрепа на съображенията на районния съд.

Бургаският Окръжен съд намира частната жалба за допустима като предявена от процесуално –легитимирана страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, с платена

по сметка на БОС държавна такса и предявена в

Бургаският Окръжен съд, като взе предвид твърденията на частния жалбоподател, с оглед доказателствата по делото и като съобрази разпоредбите на закона, намира за установено следното:

Производството по гр.д.№463 по описа за 2021г. на Районен съд- Айтос е образувано по повод предявен от Д.З.З., ЕГН ***** иск за собственост с правно основание чл.124,ал.1 от ГПК, за признаване за установено по отношение на Община Айтос, че ищецът не е собственик на МПС, рег.№А3336 ВА, поради което не е следвало да му се начислява данък за същото превозно средство за данъчен период 2011г.-2016г. включително. В исковата си молба, ищецът посочва, че срещу него било образувано изп.дело от ДСИ при РС-Айтос, който му връчил АУЗД от 29.12.2016г., издаден от гл. специалист от Община Айтос , отдел „МДТ“- относно задължения на ищеца за неплатен данък за процесното МПС и начислени лихви, както и че към момента, вещта фактически не съществувала, тъй като погинала- автомобилът бил предаден за отпадъци през 2009г..

Правният си интерес от предявяване на отрицателния установителен иск, ищецът обосновава с твърдения за начисляването от общината на съответните местни данъци върху МПС, както и с факта, че не може да се снабди с документ, че процесното МПС е било предадено за скрап и че излязло от употреба. Ищецът твърди, че предприел действия по обжалване на процесния АУЗД по административен ред, в което производство посочил, че автомобилът не отговаря на определението за МПС, респ., че не е негов собственик

С обжалваното Определение №240 от 08.07.2021г., постановено по гр.д.№463 по описа на Районен съд-Айтос, съдът прекратил производството по делото, приемайки, че искът е недопустим поради липса на правен интерес.Първоинстанционният съд е посочил, че в случая, ищецът отрича не права на ответника, а собственото си право на собственост върху описаното МПС, което се явявало недопустимо (т.1 от ТР№8 от 27.11.2013г. на ВКС по тълк.дело№8/2012г., ОСГТК).Районният съд е достигнал до извод, че в конкретния случай не е налице спор между страните за собственост относно процесното МПС- ответникът не оспорва претендирано от ищеца право, съответно не претендира оспорвано от него право, което води до недопустимост на предявения иск(Определение№36 от 20.01.2016г. на ВКС по гр.д.№131/2016г.,IV-ТО Г.О.Изложено е в мотивите на обжалвания съдебен акт, че съгласно чл.4,ал.1 от ЗМДТ, установяването на местните данъци, какъвто е данъкът върху превозните средства по чл.52 от ЗМДТ, се извършва по реда на ДОПК(задължението за данък за МПС е публично на осн. чл.162,ал.2,т.1 от ДОПК). По реда на този закон се възстановяват и недължимо платените местни данъци, при наличие на съответните предпоставки: регистрацията на превозните средства да е прекратена по надлежния ред (по реда на Раздел III от Наредба №1045 от 24.03.2000г. за регистриране , отчет , пускане в движение и спиране от движение на МПС и ремаркета, теглени от тях, и реда за предоставяне на данни за регистрираните ППС), за което няма данни ищецът да е сторил.Първоинстанционният съд е посочил, че съществуването на специален ред за оспорване задълженията за данък изключва приложението на общия ред на ГПК.

Настоящата инстанция намира подадената частна жалба за неоснователна,като изцяло съображенията на първоинстанционния съд, към които на основание чл.272 ГПК препраща, като в допълнение намира за необходимо да посочи само следното:

Задължителна процесуална предпоставка за допустимост на установителния иск по чл. 124, ал. 1 ГПК, е правен интерес при ищеца от установяване на посоченото обстоятелство с влязло в сила решение. Това е задължителна процесуална предпоставка и за всички останали искове, но с оглед най-широкия кръг легитимирани лица да търсят

правната защита чрез установителен иск, законодателят изрично го е посочил при този вид искове, с цитираната норма.

За да е налице правен интерес от завеждане на иска е достатъчно ищцовата страна да има интерес и да черпи изгодни за себе си правни последици от установяване наличието/при положителен установителен иск/ , респективно липсата /при отрицателен установителен иск/ , на даден факт, дадено състояние или дадено положение.

Правилно районният съд е приел , че с предявяване на иска, ищецът се домогва да установи, че не дължи данък за МПС и да се освободи от възникналите за него задължения, а не да защити свои накърнени права относно вещта- МПС.

Споделяйки изцяло съображенията, изложени от районния съд досежно начина за установяване на местните данъци, към които настоящият съдебен състав препраща, следва да се изтъкнат и допълнителни съображения относно недопустимостта на предявения отрицателен установителен иск, а именно:

Наличието на правен интерес от предявяване на установителен иск е абсолютна процесуална предпоставка за съществуването на правото на иск, за която съдът следи служебно. Правният интерес е предпоставен от наличието на правен спор относно защитимо от закона субективно материално право. Съгласно даденото в Тълкувателно решение № 8/27.11.2013 г. по тълк. дело № 8/2012 г. на ОСГТК на ВКС задължително тълкуване на закона, правен интерес от предявяване на отрицателен установителен иск за собственост и други вещни права е налице когато: ищецът притежава самостоятелно право, което се оспорва; позовава се на фактическо състояние или има възможност да придобие права, ако отрече правата на ответника. В производството по този иск ищецът доказва фактите, от които произтича правният му интерес, а ответникът - фактите, от които произтича правото му. (в този смисъл е и решение № 211/14.12.2016 г. по гр. д№ 1386/2015 г. ВКС, I г. о.)

В настоящия случай при преценката за наличието на правен интерес Бургаският Окръжен съд съобрази, че не е налице първата хипотеза, посочена в тълкувателното решение досежно случаите, в които е налице правен интерес, а именно: ищецът да твърди, че притежава право на собственост, а ответника да го оспорва или да смуцава правото му с действията си. Видно от изложеното в исковата молба ,ищецът З. не само не твърди, че към момента на предявяване на иска е собственик на МПС, а напротив- твърди, че не е собственик на МПС-то, тъй като след продажба с „пълномощно“ и предаването му през 2009г. същото погинало/т.е. не съществува/,от което извежда довода-че неправилно Община-Айтос начислила данък за МПС-то за данъчен периода от 2011г. до 2016г.

Още един аргумент в подкрепа на становището за недопустимост на предявения отрицателен установителен иск е и обстоятелството, че с него се цели да бъде установено, че ищецът не е бил собственик на процесния автомобил към минал момент /от 2009г. и занапред./ Съгласно константната съдебна практика липсва правен интерес от водене на иск за установяване на право на собственост към минал момент, тъй като силата на присъдено нещо се формира към момента на приключване на устните състезания , освен ако изрично не е предвидено установяването на права към минал момент /напр. по искове по чл. 13, ал. 8 от

ЗВСГЗГФ/, какъвто не е настоящият случай. Разпоредбата на чл.124 ГПК предвижда възможност да се предяви иск, за да се установи съществуването на едно право, когато ищецът има правен интерес от това - т. е. спорното материално право трябва да съществува към момента на предявяването на иска и само ако това е така съдът може да обоснове извод кому принадлежи. Ищецът има правен интерес от установяване на правото си на собственост тогава, когато спорното право съществува и е налице. Ако фактът на съществуването на едно право или правоотношение в миналото има значение за други правоотношения, които са налице в настоящия момент, то страната има възможност да се защити като предяви спорните съществуващи права, но не и като претендира в самостоятелно исково производство установяването на права към минал момент. В този смисъл са определения № 64/10.02.2014 г. по ч. гр. д. № 216/2014 г. на ВКС, I г. о., решение № 1222/25.03.2009 г. по гр. д. № 460/2007 г. ВКС, I г. о., определение № 121/29.06.2017 г. по ч. гр. д. № 2274/2017 г. на ВКС, I г. о.

На следващо място, доколкото в ДОПК и АПК е предвиден специален ред за защита, по който ищецът е могъл да предяви основанията си, заявени в исковото производство, то съдът намира, че за него не е налице правен интерес от установяването на тези обстоятелства по общия гражданскоправен ред, чрез предявяване на отрицателен установителен иск. Специалната процедура по ДОПК изключва приложението на гражданско- процесуалния ред за установяване и събиране на публичните вземания на общините. Публичните общински вземания не могат да бъдат предмет на исково производство пред съда, защото се установяват с административен акт, подлежащ на обжалване по реда на административното производство и на облекчен ред на изпълнение по ДОПК.

С оглед изложеното, иск за установяване на недължимост на заплащане на данък върху МПС, като се отрече собствеността на ищеца по чл.124 ГПК, не може успешно да се проведе, тъй като той би бил допустим само когато не е предвиден специален ред за реализиране на това право, а също и когато са налице частни вземания, а не публични. Нормата, която регулира отношенията, свързани с данъчните задължения, не позволява недължимостта на данъка да се установява с този иск. /В този смисъл е Определение №840/10.11.2005 год. по гр.д.№719/2005 год., IV г.о. на ВКС, Определение №26 от 15.01.2009г. на ВКС по ч.т.д.№311/2008г., It.o., ТК, Определение №444 от 31.12.2008г. на ВКС по ч.гр.д.№2013/2008г., V г.о., ГК./

По изложените съображения, съдът намира обжалваното определение за правилно, което налага то да бъде потвърдено.

Мотивиран от изложеното Бургаският Окръжен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА Определение№240 от 08.07.2021г., постановено по гр.д.№ 463/2021г. по описа на РС-Айтос.

Определението , на основание чл. 280,ал.3,т.1 ГПК е окончателно и не подлежи на обжалване

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____